

РЕШЕНИЕ

№ 196

гр. Разград, 01.04.2024 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

РАЙОНЕН СЪД – РАЗГРАД в публично заседание на пети март през две хиляди двадесет и четвърта година в следния състав:

Председател: И.А Т.

при участието на секретаря ГАНКА АНГ. А.А
като разгледа докладваното от И.А Т. Гражданско дело № 20233330101817
по описа за 2023 година

Депозирана е искова молба от С. И. С., с която е предявен иск срещу „Застрахователно акционерно дружество Армеец“ АД, ЕИК 121076907 за заплащане на сумата 5 000 лв. - обезщетение за неимуществени вреди, изразяващи се в болки /за период от два месеца/, неудобства и преживян стрес от ПТП, претърпяно на 17.03.2023г., причинено от водача Г. Т., управлявал МПС с валидна застраховка „Гражданска отговорност“ – полица № BG11/ 1229020116170, сключена с ответното дружество. Твърди, че настъпилото застрахователно събитие е покрит риск по сключената полица и следва ищеца, като пострадал, да бъде възмезден за причинените му вреди. Сочи, че в резултат на ПТП е бил временно неработоспособен, изписано му е било и медикаментозно лечение. Твърди, че на 31.08.2023г. е подал заявление до „ЗАД Армеец“ АД за изплащане на неимуществени вреди и към датата на подаване на исковата молба не е получил писмен отговор. Претендира разноси и законна лихва от датата на подаване на исковата молба в съда до окончателното изплащане. Моли съда да изиска и приложи преписката по АУАН №868428 на ОДМВР – Разград, да допусне да разпит Д. В. – мл. автоконтрольор, съставил Протокол за ПТП №1813097, рег.№53, в режим на призоваване по месторабота, както и двама свидетели в режим на довеждане. Иска назначаване на съдебномедицинска експертиза, с конкретно поставяне въпроси, а при оспорване механизма на настъпване на ПТП от ответника - да бъде назначена и съдебно - автотехническа експертиза. Прилага преписи от относими към предмета на доказване документи.

Ответникът, в срока по чл. 131 ГПК депозира отговор на исковата молба, с който счита исковата претенция за недопустима, като оспорва същата и по размер. Счита, че исковата претенция е заведена в срока по чл. 496, ал. 1 от Кодекса за застраховането, поради което, дружеството не е дало повод за завеждане на настоящото дело и не му е дадена възможност да определи и изплати застрахователно обезщетение по реда на чл. 499, ал. 1 от Кодекса за застраховането, като по този начин кредиторът е изпаднал в забава. Оспорва

механизма на настъпване на ПТП - твърди, че застрахования в ЗАД „Армеец” водач не е отговорен за настъпилото ПТП, и доколкото отговорността на застрахователя е функционална на отговорността на застрахования водач, за ответното дружество не би могло да възникне задължение за изплащане на обезщетение. Твърди още, че за водача Т. процесното ПТП се явява едно случайно събитие, поради което не може да бъде ангажирана неговата отговорност. Оспорва и механизма на ПТП, така както е описан в протокол за ПТП с бл. №1813097 от 17.03.2023 г. но ОД- МВР Разград и в исковата молба, като счита, че единствен отговорен за настъпване на произшествието е ищецът в настоящото производство, нарушавайки правилата за движение. Твърди висока степен на съпричиняване на вредоносния резултат от страна на увреденото лице и счита, че следва да бъде приложена разпоредбата на чл. 51, ал. 2 от Закона за задълженията и договорите. Освен това, оспорва изцяло иска за лихви, доколкото същия е акцесорен. Сочи, че съгласно разпоредбите на чл. 497 от Кодекса за застраховането, застрахователят не е изпаднал в забава, респективно не дължи лихви. Оспорва протокол за ПТП с бл. №1813097 от 17.03.2023 г. но ОД - МВР Разград в частта му относно механизма на ПТП. По отношение на останалите писмените доказателства не възразява да се приемат. Не възразява да се допусне съдебно-медицинска експертиза /СМЕ/, като моли да бъдат включени допълнителни въпроси. Не възразява да бъде допуснато изслушването на съдебна автотехническа експертиза /САТЕ/, за която също иска допускане на допълнителни въпроси. Моли вещото лице да работи след изслушването на показанията на свидетеля Г. Т..

Като взе предвид становищата на страните, съдът приема следното от фактическа страна:

Процесното ПТП е настъпило на 17.03.2023г., около 8 ч сутринта, по път I-2, в участъка между пътното отклонение за с. Балкански и това за с. Гецово, по посока на движение то гр. Русе към гр. Разград, на около 100 метра след пътното отклонение за “старата мелница“. МПС Ауди А4 застига и блъска управляваното от ищеца МПС Форд КА челно в задна броня. Съставен е протокол от ПП КАТ, издадено е наказателно постановление на виновния водач. Снети са обяснения на участниците в ПТП. Установено е, че причинилият ПТП-то водач има сключена валидна застраховка „Гражданска отговорност“ – полица № BG11/ 1229020116170, сключена с ответното дружество ЗАД „Армеец“. В резултат от удара, на водача на увреденото МПС са причинени травматични увреждания, а именно разкъсно-контузна рана на главата и лицето, силно ограничени и болезнени движения в областта на врата, палпаторна болка в областта на торакалните и шийните прешлени – все травми, обуславящи временно разстройство на здравето, неопасно за живота. Съгласно свидетелските показания на актосъставителя – мл. автоконтрольор Д. В., подкрепени от показанията на водача на МПС Ауди А4 - Г. Т., дадени в съдебно заседание и в писмените му обяснения, депозиран пред органите на МВР, се установява, че произшествието е настъпило в светлата част на деня, при ясно време и суха пътна настилка, без ремонтни дейности по/около пътното платно, на прав участък с отлична видимост.

Водачът, причинил ПТП свидетелства, че е управлявал МПС-то си с несъобразена скорост, около 120-130 км./час, понеже закъснявал за работа. Сочи, че изгрялото слънце било ниско и го заслепило, поради което не видял движещият се пред него автомобил и го блъснал, като това обяснява и липсата на спирачен път, видно и от протокола за ПТП. Потвърждава, че му е

съставен акт, който е платил и не е обжалвал.

За изясняване механизма на настъпване на ПТП е назначена САТЕ. Експертът подробно е описал методите, използвани за анализ и достигане до изводите в представеното заключение. Доколкото са необходими специални знания, и заключението изцяло кореспондира с другите доказателства по делото, съдът го кредитира изцяло. Вещото лице посочва, че за намаляване скоростта на движение на МПС Ауди до тази на МПС Форд са били необходими 41,6 метра с оглед наличието на хидравлична спирачна система на автомобила. Налице е бил прав участък с дължина повече от 1000 метра, което е обективно достатъчно да бъде избегнат удар. Липсват данни за предприети внезапни маневри от страна на пострадалия водач, с оглед създаване на предпоставка за ПТП – такава теза е налице от страна на ответника, но е недоказана, доколкото и участниците в инцидента не ги твърдят. В тази връзка липсват и данни за съпричиняване – водачът на увреденото МПС се е движел с разрешена и съобразена скорост, не е предприел рискови / неочаквани маневри, бил е с поставен предпазен колан – видно от СМЕ, стр.3 /лист 82 от делото/, по отговорът на въпрос втори, уврежданията биха били повече при свободно инерционно движение на тяло, неограничено от поставен предпазен колан – би последвал удар в таван, табло, волан и предно стъкло, който би нанесъл повече и с по-сериозен интензитет наранявания. Съгласно СМЕ, която съдът кредитира, нараняванията, описани в представените медицински документи, са резултат от удар с тъп предмет и рязка промяна на движението на тялото в шийната област, напълно съответстващи на описания механизъм на настъпване на ПТП. По своята медико-биологична характеристика тези увреждания обуславят временно разстройство на здравето, неопасно за живота и имат възстановителен период около 14 дни, като не оставят трайни последици за физическото здраве. Що се касае до болката – тя е индивидуален сетивен феномен и не е възможно да бъде определена по скала по отношение на интензитет и продължителност.

По отношение претендираните неимуществени вреди, При определяне размера на обезщетението за тях е необходимо да се отчете начинът на извършването на противоправното Д.ие, претърпените от ищеца болки и страдания вследствие на причинените му травматични увреждания, периодът за пълното възстановяване, неговата възраст, причинените му неудобства и дискомфорт при социални контакти, социално-икономическите условия в страната към момента на настъпване на застрахователното събитие - 2023 г., както и високият нормативно определен лимит на обезщетението за настъпили неимуществени вреди, виновно причинени от застраховано лице по застраховка „Гражданска отговорност” – в размер до 10 млн. лв., независимо от броя на пострадалите лица (арг. чл. 492, т. 1 КЗ - в релевантната редакция на тази правна норма).

Тъй като неимуществените вреди, които представляват неблагоприятно засягане на лични, нематериални блага, не биха могли да бъдат възстановени, предвиденото в закона обезщетение не е компенсаторно, а заместващо и се определя съобразно критериите, предписани в правната норма на чл. 52 ЗЗД – по справедливост от съда. Съгласно ППВС № 4/1968 г. понятието „справедливост” по смисъла на чл. 52 ЗЗД не е абстрактно понятие. То е свързано с преценката на редица конкретни обективно съществуващи обстоятелства, които трябва да се имат предвид от съда при определяне на размера на обезщетението.

При определяне на това заместващо обезщетение следва да се вземе предвид

обстоятелството, че от процесното ПТП ищецът е претърпял **повърхностни наранявания – разкъсно-контузна рана на главата и силна болка при движение на врата и палпиране в областта на шийните и торакални прешлени**. Вещото лице от СМЕ, извършило анализ на представената по делото медицинска, изяснява, че процесното травматично увреждане е причинило болков синдром, който е обичайно с неголяма продължителност – около 2 седмици, но е индивидуално усещане и не е възможно категоричното му определяне. Ищецът е изпитвал затруднения при движение на главата, травмата не е изисквала специално лечение освен прием на болкоуспокояващи медикаменти. При изслушване на тази съдебна експертиза в проведеното о. с. з. вещото лице пояснява, са налице обективни данни за тази травма в представените документи. Сочи, че предписаното лечение е адекватно и свързано с причинените увреждания.

При обсъждане на приетата като компетентно изготвена и неоспорена от страните СМЕ настоящият съдебен състав възприема изцяло направените доказателствени (фактически) изводи, тъй като тя е изготвена след преценка на всички събрани по делото доказателства - медицинска документация, като вещото лице е отговорило подробно на всички поставени релевантни въпроси. Показанията на свидетелката С. И.а, дъщеря на пострадалия, съдът преценява с оглед заинтересоваността и моралната ангажираност на лицето, поради близката родствена връзка с ищеца. С. твърди, че дълъг период от време баща ѝ е бил на болкоуспокояващи медикаменти, част от които тя е закупувала. Изпитвал силни болки в областта на врата и гърба, много ограничено движение, в продължение на месец споделял за тях. В резултат на ПТП-то баща ѝ бил силно стресиран, отказвал да шофира, изпитвал сериозни притеснения, поС.но гледал в огледалото за задно виждане, дори когато се возел. Настоял да закупят видео регистратор. Тъй като работел извън града, наложило се да ангажира съсед да го транспортират до работното му място. Свидетелските показания на съседката Н. К. установяват действително наличие на ограничено движение на ищеца – “виеше му се свят“, “наложи се да обслужвам животинките, понеже от удара го болеше кръста“, “ходих да пазарувам“ /стр.98 и 99/. Потвърждават се и показанията на дъщерята С. за страхът, който г-н С. е изпитвал – налагало се е свидетелката да го вози до гр. Разград няколко пъти. Отделно, друг съсед го е превозвал до работното място месец след приключване на домашното лечение. Съдът приема за достоверни показанията на свидетеля, тъй като, преценени с всички други събрани по делото доказателства - арг. чл. 172 ГПК, те не са вътрешно противоречиви, житейски логични са, потвърждават се и от останалите събрани по делото доказателства, като субективните възприятия за последиците върху здравословното и психическото съС.ие на ищеца и изживените след процесния пътен инцидент болки и страдания са непосредствени.

От доказателствата по делото, преценени и анализирани в тяхната съвкупност, безспорно се установи наличие на нанесени вреди на ищецът. Причинените болки, свързани с контузните рани са отшумели сравнително бързо /две седмици/, но травмата, нанесена от т.нар. “камшичен удар“ върху тялото, е причинила продължителни страдания на ищеца. Доколкото всеки активен човек при ежедневните си дейности разчита на опорно-двигателната си система, всяко едно телодвижение е обвързано и зависимо от правилното ѝ функциониране, то на ищеца са причинени значително неудобство, продължителни болкови усещания, които, с оглед възрастта на пострадалия /57години/, са отшумели по-бавно отколкото биха се заличили при мъж на

средна възраст 30-40 години. Засегнатите шийни и торакални прешлени /шийно-гърден отдел на гръбначния стълб/ ограничават движението на главата и тялото в цялост. Пострадалият е в работоспособна възраст, като увреждането обективно е възпрепятствало осъществяването на трудова дейност и значително я е затруднило в период от два месеца. Вярно е, че причинените увреждания не са поС.ни, не е налице неблагоприятна прогноза за отшумяването им и пълното оздравяване, но доколкото е налице неблагоприятно засягане на лични, нематериални блага, предвиденото в закона обезщетение е заместващо, а не компенсаторно и се определя съобразно критериите, предписани в правната норма на чл. 52 ЗЗД – по справедливост от съда. Настоящият състав счита, че причинените болки и страдания, триседмичното домашно лечение, последвалото болезнено усещане и затруднено движение в продължение на още месец, невъзможност за осъществяване на трудова дейност, както и получената психологическа травма, страхово съС.ие и причинен стрес, отказ от шофиране, които като субективно усещане са строго индивидуални, зависят от психичното здраве на човека, и за които не може да се направи прогноза за заличаването им, респ. преодоляването им, обуславят възмездяване с обезщетение в размер на 4000 лв.

Правната норма, регламентирана в чл. 432, ал. 1 КЗ, урежда и гарантира правната възможност на увреденото лице да предяви пряк иск за обезщетяване на претърпените вреди срещу застрахователя, с когото делинквентът или отговорно за неговото противоправно Д.ие лице е сключил договор за застраховка „Гражданска отговорност“, обезпечаваща неговата деликтна отговорност. Фактическият състав, от който възниква имуществената отговорност на застрахователя за заплащане на застрахователно обезщетение на увреденото лице, обхваща следните две групи материални предпоставки (юридически факти), безспорно установени в рамките на настоящото производство:

- 1) застрахованият виновно да е увредил ищеца, като му е причинил имуществени или неимуществени вреди, които от своя страна да са в пряка причинно-следствена връзка с противоправното поведение на застрахования и
- 2) наличие на застрахователно правоотношение, произтичащо от договор за застраховка „Гражданска отговорност“ между делинквента и ответника – застраховател.

При така изяснените правнорелевантни факти съда приема, че заместващото обезщетение на ищеца за причинените му от противоправното поведение на делинквента Г. Я. Т. неимуществени вреди е в размер на 4000 лв. Наистина, законодателят е определил висок нормативен максимум на застрахователното обезщетение за причинените от застрахованото лице неимуществени вреди – в размер до 10 млн. лв., независимо от броя на пострадали лица (арг. чл. 492, т. 1 КЗ). Следователно, по този начин той е целял заместващото обезщетение да отговаря на действително претърпените болки и страдания. Но заместващото обезщетение представлява парично право, като неговата обезщетителна функция е насочена към получаване на имуществени блага, чрез които да бъде морално удовлетворен пострадалият, като емоционално да бъдат потиснати изживените неблагоприятни последици от причинените му болки и страдания. В този смисъл съобразно общественно-икономическите условия в страната към момента на настъпване на процесното застрахователно събитие /март 2023г./ и наложилите се морални норми в

обществото, респ. съобразно съдебната практика справедливият размер за заплащане на заместващо обезщетение при подобни травматични увреждания е именно определената от съда сума.

По действащия КЗ застрахователят дължи законна лихва считано 1) от датата на уведомяването от застрахования за настъпването на застрахователното събитие или от датата на уведомяване или 2) на предявяване на застрахователна претенция от увреденото лице, която от датите е най-ранна – чл. 429, ал. 3 КЗ. Съгласно правната норма, уредена в чл. 429, ал. 2, т. 2 КЗ, в застрахователното обезщетение се включват и лихвите за забава, дължими от делинквента, поради което по силата на чл. 497, ал. 1 КЗ застрахователят дължи законната лихва за собствената си забава върху размера на застрахователното обезщетение, включваща и лихвата за забава на делинквента, ако не го е определил и изплатил в срок, считано от по-ранната от двете дати: 1. изтичането на срока от 15 работни дни от представянето на всички доказателства по [чл. 106, ал. 3 КЗ](#) и 2. изтичането на срока по [чл. 496, ал. 1 КЗ](#) (не повече от 3 месеца от предявяване на т. нар. застрахователна претенция по чл. 380 КЗ). В този смисъл е и практиката на ВКС, формирана по реда на чл. 290 ГПК - напр. Решение № 128/04.02.2020 г. на ВКС, ТК, I отд. по т.д. № 2466/2018 г. – „Спрямо договорите за застраховка на гражданската отговорност са предвидени специални правила, съобразно които застрахователят се задължава: на осн. [чл. 429, ал. 1, т. 1 КЗ](#) - да покрие в границите на определената в застрахователния договор застрахователна сума отговорността на застрахования за причинените от последния на трети лица имуществени и неимуществени вреди, които са пряк и непосредствен резултат от застрахователното събитие, а на осн. [чл. 429, ал. 1, т. 2 КЗ](#) – да покрие отговорността на застрахования за неизпълнение на негово договорно задължение. И в двата случая изрично [чл. 429, ал. 2, т. 2 КЗ](#) предвижда, че в застрахователното обезщетение се включват и лихви за забава, когато застрахованият отговаря за тяхното плащане пред увреденото лице при условията на [чл. 429, ал. 3 КЗ](#). Следователно от една страна отговорността на застрахователя спрямо увреденото лице е функционално обусловена от отговорността на застрахования, включително и по отношение на лихвите за забава, които последният дължи на увредения. От друга страна КЗ /в сила от 01.01.2016 г. / в [чл. 429, ал. 3](#), изр. 2 изрично лимитира включените в застрахователното обезщетение, а оттам и в застрахователната сума, лихви за забава като ги ограничава до тези, които **текат от момента на по-ранната от следните дати**: датата на уведомяване на застрахователя за настъпване на застрахователното събитие от застрахования на осн. [чл. 430, ал. 1, т. 2 КЗ](#) или **о т датата на уведомяване на застрахователя за настъпване на застрахователното събитие от увреденото лице или от датата на предявяване на претенцията на увредения пред застрахователя за заплащане на застрахователно обезщетение**, но не и от датата на настъпване на застрахователното събитие. По отношение на задължителна застраховка „Гражданска отговорност” на автомобилистите в чл. 493, ал. 1, т. 5 КЗ е предвидено, че застрахователят покрива отговорността на застрахования за лихвите по чл. 429, ал. 2, т. 2 КЗ, т.е. при ограниченията на чл. 429, ал. 3 КЗ - само в рамките на застрахователната сума и за периода с начало от уведомяване на застрахователя за настъпване на застрахователното събитие, респ. предявяване на претенция от увреденото лице. След предявяване на претенцията по чл. 498 КЗ за застрахователя е налице нормативно предвиден срок за произнасяне по чл. 496 КЗ, като

непроизнасянето и неизплащането в срок на застрахователно обезщетение е свързано с: 1/ изпадане на застрахователя в забава – чл.497, ал.1, т.1 и т.2 КЗ, в който случай той дължи лихва **за собствената си забава**, и 2/с възможност увреденото лице да предяви пряк иск срещу застрахователя в съда на осн. чл.498, ал.3 вр. чл.432, ал.1 КЗ”.

Не е спорно между страните, а и от молба с вх. № 101/31.08.2023 г. (л. 17 от делото) се установява, че ищеца е уведомил (предявил е т. нар. застрахователна претенция по смисъла на чл. 106, ал. 1 КЗ, във вр. с чл. 380 КЗ) застрахователя за настъпване на процесното застрахователно събитие на 31.08.2023 г., поради което от този момент ответното дружество отговаря за причинените на пострадалите имуществени вреди поради неизпълнение в темпорално отношение на извъндоговорното задължение на **застрахования-делинквент** за заплащане заместващо обезщетение за причинените на ищеца неимуществени вреди (т.е. в застрахователното обезщетение е включена лихвата за забава на делинквента по смисъла на чл. 84, ал. 3 ЗЗД). Към датата на изтичане на 3 месечния срок по КЗ не е налице произнасяне по предявената претенция, липсва и заплащане на обезщетение за неимуществени вреди /с оглед евентуалното им приспадане/. Видно от петитума на исковата молба, ищецът претендира лихва за забава от 29.12.2021г., която дата е неотнормима към спора, доколкото застрахователното събитие е настъпило повече от година по-късно - на 17.03.2023г. В обстоятелствената част на сезиращия съда документ е посочена за начална дата на претенцията за обезщетение за забава **депозиранието на исковата молба в съда /25.10.2023г./**. Констатираното противоречие не е отстранено, въпреки изричните указания на съда в Определение №1225/ 20.12.2023г. /лист 37 от делото/. **Следователно, искането за заплащане на законна лихва върху дължимото от ответното застрахователно дружество главно парично вземане следва да се остави без разглеждане.**

Във връзка с гореизложеното, предявеният осъдителен иск с правно основание чл. 432, ал. 1 КЗ, във вр. с чл. 45, ал. 1 ЗЗД следва да бъде уважен до сумата от 4000 лв., като бъде отхвърлен за горницата до 5000 лв. като неоснователен.

Ищеца претендира и направените разноски, съгласно депозирани списък по чл. 80 ГПК /л.116 от делото/ - представена е разписка за заплатен адвокатски хонорар за представителство, защита и съдействие по гражданско дело за една инстанция, изчислен под минимума, определен в чл.7, ал.2, т.3 от Наредба № 1 от 9.07.2004 г. за минималните размери на адвокатските възнаграждения. Заплатен и договорен размер на възнаграждението на адв. М. М. е 300 лв., а нормативно определения минимален размер – 800лв. В тази връзка направеното възражение за прекормерност от ответника се явява неоснователно.

На основание чл. 127, ал.4 ГПК, вр. с чл.236, ал.1, т.7 ГПК, е посочена следната банкова сметка за заплащане на дължимите към ищеца суми: IBAN BG85BUIN 95615100280028, “Алианц Банк България“ АД.

Ответника също претендира и направените разноски, съгласно списък по чл. 80 ГПК, инкорпориран в молба по хода на делото /л.91 от делото/.

Предвид крайния изход на делото, на ищеца следва да се присъдят разноски за един адвокат, заплатените депозити за вещи лица и свидетел както и заплатената държавна такса, съразмерно на уважената част от иска в общ размер на 696,00 лева.

На основание чл. 78, ал.3 ГПК, на ответника следва да се присъдят разноски

за юрисконсулт, заплатените депозити за вещи лица и свидетел, съразмерно на отхвърлената част от иска в общ размер на 175,00 лева.
Воден от гореизложеното, Съдът

РЕШИ:

ОСЪЖДА „Застрахователно акционерно дружество Армеец“ АД, ЕИК 121076907, седалище и адрес на управление гр. София, р-н Средец, ул. “Стефан Караджа“ №2, представлявано заедно от Д. М. и К. В., да заплати на С. И. С., ЕГН *****, адрес с. Д.*****, сумата от 4000 лв. /четири хиляди лева/ обезщетение за неимуществени вреди от ПТП, състояло се на 17.03.2023г., причинено от водача Г. Т., управлявал МПС с валидна застраховка „Гражданска отговорност“ – полица № BG11/ 1229020116170, сключена със “ЗАД Армеец“ АД, като отхвърля иска над тази сума до претендирания размер от 5000 лв. като неоснователен.

ОСТАВЯ БЕЗ РАЗГЛЕЖДАНЕ претенцията за присъждане на законна лихва.

ОСЪЖДА „Застрахователно акционерно дружество Армеец“ АД, ЕИК 121076907 да заплати на С. И. С., ЕГН *****, сумата от 696лв. /шестстотин деветдесет и шест лева/ разноски, съобразно уважената част на иска.

ОСЪЖДА С. И. С., ЕГН *****, да заплати на „Застрахователно акционерно дружество Армеец“ АД, ЕИК 121076907, сумата от 175лв. /сто седемдесет и пет лева/ разноски, съобразно отхвърлената част от иска.

Решението подлежи на въззивно обжалване в двуседмичен срок от връчването му на страните пред Разградския окръжен съд.

Съдия при Районен съд – Разград: _____